

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2018.**

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

Sadržaj

	Strana
Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o dobiti ili gubitku	5
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju	7
Izvještaj o promjenama u kapitalu	8
Izvještaj o novčanim tokovima	10
Napomene uz finansijske izvještaje	12 – 80
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Neto kamatni prihodi	
5 Neto prihodi od naknada i provizija	
6 Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
7 Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	
8 Neto dobici / (gubici) od kursnih razlika	
9 Ostali prihodi	
10 Troškovi osoblja	
11 Administrativni i ostali operativni troškovi	
12 Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	
13 Strana valuta u gotovini	
14 Depoziti kod inostranih banaka	
15 Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	
16 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
17 Monetarno zlato	
18 Ulaganja koja se drže do dospijeća	
19 Ostala imovina	
20 Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	
21 Ostala ulaganja	
22 Gotov novac u opticaju	
23 Depoziti banaka	
24 Depoziti Vlade i ostalih deponenata	
25 Rezervacije za obaveze i troškove	
26 Ostale obaveze	
27 Kapital	
28 Raspodjela dobiti	
29 Novac i novčani ekvivalenti	
30 Aranžman valutnog odbora	
31 Transakcije sa povezanim licima	
32 Upravljanje finansijskim rizicima	
33 Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
34 Vanbilansne stavke	
35 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
36 Događaji poslije datuma izvještavanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava je dužna za svaku finansijsku godinu pripremiti finansijske izvještaje koji pružaju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Centralne banke Bosne i Hercegovine („Banke“) te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“), te je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim zakonskim zahtjevima, a Uprava je odgovorna za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja po načelu trajnosti poslovanja.

Uprava je dužna podnijeti na odobravanje Upravnom vijeću godišnje finansijske izvještaje, a Upravno vijeće odobrava godišnje finansijske izvještaje te ih podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Priloženi finansijski izvještaji prikazani na stranicama od 5 do 80 odobreni su od strane Upravnog vijeća 27. marta 2019. godine i potpisani u njegovo ime:

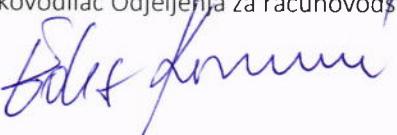
dr. Senad Softić

predsjedavajući Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević

rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV

78 000 Banja Luka

Republika Srpska

Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.grantthornton.ba

Upravnom vijeću Centralne Banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na 31. decembar 2018. godine i izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine na 31. decembar 2018. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izvještaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća Banke za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Upravno vijeće Banke odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRevS-ima, stvaramo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola;
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja Uprave i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Grant Thornton

Ostvarili smo komunikaciju sa Upravnim vijećem u vezi, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Aleksandar Džombić, PhD
d.o.o.
Grant Thornton d.o.o.
Banja Luka

Aleksandar Džombić, PhD
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o.
Banja Luka

Banja Luka, 27. mart 2019

Banja Luka, 27. mart 2019

Suzana Stavriki, Partner

Grant Thornton d.o.o.

Skopje, 27. mart 2019

Kledian Kodra, Partner

Grant Thornton sh.p.k.

Tirana, 27. mart 2019

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2018.	2017.
Kamatni prihodi		48.186	42.996
Kamatni rashodi		(24.393)	(21.022)
NETO KAMATNI PRIHODI	4	23.793	21.974
Prihodi od naknada i provizija		17.209	15.834
Rashodi od naknada i provizija		(636)	(562)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	5	16.573	15.272
Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	4.277	-
Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	7	-	2.587
Neto dobici / (gubici) od kursnih razlika	8	151	(560)
Ostali prihodi	9	1.522	1.549
OPERATIVNI PRIHODI		46.316	40.822
Troškovi osoblja	10	(19.034)	(19.019)
Administrativni i ostali operativni troškovi	11	(8.250)	(7.583)
Deprecijacija i amortizacija	20	(2.426)	(2.035)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(29.710)	(28.637)
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		16.606	12.185
Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	12	(8.175)	-
NETO DOBIT ZA GODINU		8.431	12.185

Napomene na stranama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVATNOJ DOBITI

	Napomena	<i>Za godinu koja je završila 31. decembra</i>	
		2018.	2017.
U hiljadama KM			
NETO DOBIT ZA GODINU		8.431	12.185
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	15	-	(15.890)
Reklasifikacija u dobit ili gubitak	7	-	(2.587)
		<hr/>	<hr/>
		-	(18.477)
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	16	(6.390)	-
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	12, 32.1.1.	7.301	-
Reklasifikacija u dobit ili gubitak	6	(4.277)	-
		<hr/>	<hr/>
		(3.366)	-
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	17	6.138	(1.194)
		<hr/>	<hr/>
		6.138	(1.194)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)		2.772	(19.671)
UKUPNO SVEOBUHVATNA DOBIT / (GUBITAK) ZA GODINU		11.203	(7.486)

Napomene na stranama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	Na dan	
		31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini	13	274.099	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	14	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	15	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	16	8.225.439	-
Monetarno zlato	17	209.996	203.908
Specijalna prava vučenja u MMF-u	29, 34	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	18	-	1.214.062
Ostala imovina	19	10.554	11.656
Nekretnine i oprema	20	44.677	45.465
Nematerijalna imovina	20	1.342	1.072
Ostala ulaganja	21	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		11.707.604	10.642.630
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Gotov novac u opticaju	22	4.750.614	4.319.360
Depoziti banaka	23	5.523.290	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	24	709.367	624.708
Rezervacije za obaveze i troškove	25	1.259	1.650
Ostale obaveze	26	3.227	11.212
Ukupno obaveze		10.987.757	9.989.995
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		694.847	627.635
Ukupno kapital	27	719.847	652.635
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		11.707.604	10.642.630

Napomene na stranama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM

	Posteti kapital	Ostale rezerve (zadržana dobit)	Generalne rezerve	Ostala sveobuhvatna dobit	Rezerve fer vrijednosti – finansijska imovina po vrijednosti kroz fer vrijednosti – finansijska imovina po vrijednosti – rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti – imovina za raspolaživa za prodaju monetiarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Na dan 31. decembar 2017. godine	25.000	542.766	31.300	-	-	93.120	(39.551)	627.635
Uticaj primjene MSFI 9 (Napomena 2.6. (c))	-	(36.477)	-	141.765	4.290	(93.120)	39.551	56.009
Na dan 1. januar 2018. godine - prepravljeno	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	-	683.644
Na dan 31. decembar 2017. godine	25.000	542.766	31.300	-	(8.069)	4.703	-	6138
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	8.431	-	(8.069)	-	-	6138	11.203
Neto dobit za godinu (Napomena 28)	-	8.431	-	-	-	-	-	8.431
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(8.069)	4.703	-	6.138	2.772
Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira	-	-	-	(6.390)	-	-	-	(6.390)
Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira	-	-	-	(1.679)	-	-	-	(1.679)
Neto nerealizovane pozitivne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke vrijednosne papire	-	-	-	-	7.301	-	-	7.301
Neto realizovane pozitivne promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke prenesene u dobit ili gubitak za dužničke vrijednosne papire	-	-	-	-	(2.598)	-	-	(2.598)
Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata	-	-	-	-	-	-	6.138	6.138
Stanje na dan 31. decembar 2018. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	-	6.138	694.847
								719.847

Napomene na stranama od 12 do 80 čime sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM

	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti – finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Rezerve fer vrijednosti – monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Na dan 1. januar 2017. godine	25.000	537.892	31.300	111.597	(38.357)	642.432	667.432
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) za godinu	-	12.185	-	(18.477)	(1.194)	(7.486)	(7.486)
Neto dobit za godinu	-	12.185	-	-	-	12.185	12.185
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	-	-	(18.477)	(1.194)	(19.671)	(19.671)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira</i>	-	-	-	(15.890)	-	(15.890)	(15.890)
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(2.587)	-	(2.587)	(2.587)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	(1.194)	(1.194)	(1.194)
Raspodjela dobiti							
Raspodjela dobiti u državni budžet (Napomena 28)	-	(7.311)	-	-	-	(7.311)	(7.311)
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine	25.000	542.766	31.300	93.120	(39.551)	627.635	652.635

Napomene na stranama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2018.	2017.
U hiljadama KM		
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI		
Neto dobit za godinu	8.431	12.185
Prilagođeno za:		
Kamatne prihode	4	(48.186)
Kamatne rashode	4	24.393
Neto rezervacije za očekivane kreditne gubitke	12	8.175
Neto realizovane (dubitke) od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju		- (2.587)
Neto realizovane (dubitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(4.277) -
Neto (dubitke) / gubitke od kursnih razlika		(151) 560
Prihode od donacija	9	(144) (132)
Rezervacije za obaveze i troškove	25	(222) 226
Neto (dubitke) od otuđenja nekretnina i opreme		(3) (43)
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	9	(589) (763)
Deprecijaciju i amortizaciju	20	2.426 2.035
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama	(10.147)	(10.493)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama		
(Povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka preko 3 mjeseca		(641.253) (681.284)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(729.251) -
(Povećanje) finansijske imovine raspoložive za prodaju		- (1.175.774)
(Povećanje) ulaganja koja se drže do dospijeća		- (69.113)
Smanjenje / (povećanje) ostale imovine		1.221 (7.222)
Povećanje gotovog novca u opticaju		431.254 252.556
Povećanje depozita		580.668 802.663
(Smanjenje) ostalih obaveza		(566) (1.088)
Isplate po osnovu rezervacija za obaveze i troškove		(169) (187)
Naplaćena kamata		60 29
Plaćena kamata		(8.637) (10.477)
Neto novac od operativnih aktivnosti	(376.820)	(900.390)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		5 46
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(1.910) (3.100)
Primljena dividenda		589 763
Neto novac od investicijskih aktivnosti	(1.316)	(2.291)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembar		
	Napomena	2018.	2017.
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Raspodjela dobiti u državni budžet		(7.311)	(8.437)
Neto novac od finansijskih aktivnosti		(7.311)	(8.437)
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente			
Efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		336	-
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta		187	(679)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. januar		2.061.284	2.973.081
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. decembar	29	1.676.360	2.061.284

Napomene na stranama od 12 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Banka“) je osnovana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine („BiH“) 20. juna 1997. godine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Banka je počela sa radom 11. augusta 1997. godine.

Osnovni ciljevi i zadaci Banke jesu:

- da definiše, usvoji i kontroliše provođenje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute (konvertibilne marke ili „KM“) uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima;
- da drži i upravlja službenim deviznim rezervama Banke na siguran i profitabilan način;
- da sprovodi monetarnu politiku u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme;
- da koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- da prima depozite od državnih i javnih institucija BiH i depozite od komercijalnih banaka;
- da izdaje propise i smjernice za ostvarivanje djelatnosti Banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- da učestvuje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- da zastupa BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

Najviši organ Banke je Upravno vijeće koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njenog provođenja, organizaciju i strategiju Banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Upravu Banke čine guverner i viceguverneri, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Banke.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine guverner, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenuje glavnog internog revizora i tri zamjenika.

Banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale Brčko i Pale, koja je pod nadležnošću Glavne banke Republike Srpske Centralne banke Bosne i Hercegovine Banja Luka.

Sjedište Centralnog ureda Banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Tokom 2017. i 2018. godine, uključujući i period do datuma izdavanja ovog izvještaja, članove Upravnog vijeća, Uprave, Ureda glavnog internog revizora i Revizorskog komiteta čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član (od 1. novembra 2017.)
dr. Kemal Kozarić	član (do 31. oktobra 2017.)
mr. Trivo Marinković	član
dr. Ljubiša Vladušić	član

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner (do 15. juna 2017. i od 11. augusta 2017.)
dr. Radomir Božić	viceguverner (od 16. juna 2017. do 10. augusta 2017.)
mr. Želimira Raspudić	viceguverner (od 1. jula 2017.)
mr. Ankica Kolobarić	viceguverner (do 30. juna 2017.)

Ured glavnog internog revizora

Anita Dujmović	glavni interni revizor (od 24. oktobra 2017.)
mr. Edis Kovačević	glavni interni revizor (do 30. septembra 2017.)
Marica Bulić	zamjenik glavnog internog revizora (od 8. decembra 2017.)
Angela Medić	zamjenik glavnog internog revizora (do 30. novembra 2017.)
Jasmina Novalija	zamjenik glavnog internog revizora (do 10. augusta 2018. i od 18. decembra 2018.)
Stojanka Šarović	zamjenik glavnog internog revizora (od 4. septembra 2017.)
Krstinja Tošović	zamjenik glavnog internog revizora (do 21. augusta 2017.)

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	član (od 1. septembra 2018.)
dr. Mila Gadžić	član
dr. Sead Kreso	član (do 31. augusta 2018.)
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.2. Osnova mjerena

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovi historijskog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerena
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (u primjeni od 1. januara 2018.)	fer vrijednost
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (u primjeni prije 1. januara 2018.)	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

Historijski trošak je općenito formiran na osnovu fer vrijednosti date naknade u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom ili plaćena za prenos neke obaveze u redovnoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerena, nezavisno od toga da li je ona direktno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerena.

Pored toga, za potrebe finansijskog izvještavanja, mjerena fer vrijednosti su kategorizovana na Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena dostupnosti ulaznih podataka za mjereno fer vrijednosti, kao i značaja koji ulazni podaci imaju na mjereno fer vrijednosti u cjelini, kako slijedi:

- Ulazni podaci Nivoa 1 su (neusklađene) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obavezu koje su Banci dostupne na datum mjerena;
- Ulazni podaci Nivoa 2 su ulazni podaci, osim kod kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su dostupni za predmetnu imovinu, odnosno obavezu, bilo direktno bilo indirektno; i
- Ulazni podaci Nivoa 3 su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obavezi koji nisu dostupni.

Detaljnije objave o mjerenu fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza prikazane su u Napomeni 33.

2.3. Korištenje prosuđivanja i procjena

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i prepostavki koji utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na izvještajni datum, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prepostavke kontinuirano se razmatraju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmijene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode.

Informacije o prosuđivanjima korištenim pri primjeni računovodstvenih politika koje su imale najveći uticaj na iznose priznate u Bančinim finansijskim izvještajima su uključene u Napomeni 3.15.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Banke prikazani su u državnoj valuti Bosne i Hercegovine koju predstavlja konvertibilna marka (KM). Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

Službeni kurs KM prema euru (EUR) određen je Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR. Prema Zakonu, Banka je dužna da bez restrikcija kupuje i prodaje KM za EUR, unutar teritorija Bosne i Hercegovine, po definisanom kursu.

Bančino operativno pravilo za izdavanje KM je objavljeno u Napomeni 30.

2.5. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, издани од OMRS, на snazi су за tekući period:

- MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- MSFI 15: "Prihodi od ugovora s kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- IFRIC tumačenje 22: "Transakcije u stranim valutama i avansno plaćanje naknada" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 15: "Prihodi od ugovora s kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 2: "Plaćanje temeljeno na dionicama" – Klasifikacija i mjerjenje plaćanja temeljenog na dionicama (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- Izmjene i dopune MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" – Primjena MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ sa MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. ili kada se prvi put primjenjuje MSFI 9: „Finansijski instrumenti“),
- Izmjene i dopune MRS 40: "Ulaganja u nekretnine"- Prenosi ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI-ova 2014. – 2016. – Izmjene i dopune MSFI 1: "Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja" i MRS 28: "Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018.).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke u tekućem periodu, osim MSFI 9. Više informacija o efektima primjene MSFI 9 je dato u nastavku.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika

Od 1. januara 2018. Banka je usvojila MSFI 9: "Finansijski instrumenti" i promijenila računovodstvenu politiku koja se odnosi na računovodstveni tretman monetarnog zlata. Pregled promjena računovodstvenih politika dat je u nastavku:

(a) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (MSFI 9)

Banka je primjenila MSFI 9 kako je objavljen od strane OMRS u julu 2014. godine, sa datumom prelaska 1. januar 2018. godine, što je rezultiralo promjenama računovodstvenih politika i usklađivanjem iznosa prethodno priznatih u finansijskim izvještajima. Ovaj standard zamjenjuje MRS 39: "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje" (MRS 39). Primjena MSFI 9 rezultirala je promjenama računovodstvenih politika Banke za priznavanje, klasifikaciju, mjerjenje i umanjenje finansijske imovine. Klasifikacija i mjerjenje finansijskih obaveza se nisu mijenjale.

Kako je dopušteno tranzicionim odredbama po MSFI-u 9, Banka je izabrala da ne prepravlja uporedne informacije. Zbog izabranog tranzicionog metoda Banke, uporedne informacije u ovim finansijskim izvještajima uglavnom nisu prepravljane da bi se prikazao uticaj njegovih zahtjeva. Sva usklađivanja knjigovodstvenih vrijednosti finansijske imovine na datum prelaska priznata su na početnom stanju generalnih rezervi (zadržane dobiti) i rezervama fer vrijednosti tekućeg perioda.

Puni uticaj primjene standarda dat je u nastavku:

(i) Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza na datum početne primjene MSFI 9

Sljedeća tabela i prateće napomene prikazuju usklađenja prvobitnih klasifikacija po MRS-u 39 i novih klasifikacija po MSFI-u 9 za svaku klasu finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke na dan 1. januar 2018. godine. Za više informacija o specifičnim računovodstvenim politikama po MSFI-u 9 koje su primjenjene u tekućem periodu vidjeti Napomenu 3.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

U hiljadama KM

1. januar 2018.

Finansijska imovina	Kategorija mjerena po MRS-u 39	Kategorija mjerena po MSFI-u 9	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9
Strana valuta u gotovini	Krediti i potraživanja	Amortizovani trošak	236.402	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	Krediti i potraživanja	Amortizovani trošak	2.698.650	2.697.015
Specijalna prava vučenja u MMF-u	Krediti i potraživanja	Amortizovani trošak	1.531	1.531
Dužnički vrijednosni papiri	Raspoloživo za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.202.071	6.202.071
Dužnički vrijednosni papiri	Držano do dospijeća	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.214.062	1.271.786
Vlasnički vrijednosni papiri	Raspoloživo za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – neopoziv izbor	27.813	27.813
Ostala finansijska imovina	Krediti i potraživanja	Amortizovani trošak	2.728	2.698
UKUPNO FINANSIJSKA IMOVINA			10.383.257	10.439.316

U hiljadama KM

1. januar 2018.

Finansijske obaveze	Kategorija mjerena po MRS-u 39	Kategorija mjerena po MSFI-u 9	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9
Gotov novac u opticaju	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	5.033.065	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	624.708	624.708
Ostale finansijske obaveze	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	10.510	10.510
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE			9.987.643	9.987.643

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

(ii) Usklađenje iznosa finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju iz MRS-a 39 po MSFI-u 9

Banka je izvršila detaljnu analizu poslovnih modela za upravljanje finansijskom imovinom i analizu njihovih karakteristika novčanih tokova po MSFI 9. Za više informacija o poslovnim modelima, vidjeti Napomenu 3.2.2.1.

Sljedeća tabela daje prikaz usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti finansijske imovine iz prethodne kategorije mjerjenja po MRS-u 39 u novu kategoriju mjerjenja prilikom prelaska na MSFI 9 na dan 1. januar 2018. godine:

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39 na dan 31. decembar Ref	Reklasifikacije	Ponovno mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9 na dan 1. januar 2018.
Finansijska imovina				
Strana valuta u gotovini				
Početno stanje po MRS-u 39 i zaključno stanje po MSFI-u 9	236.402	-	-	236.402
Depoziti kod inostranih banaka				
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	2.698.650	-	(1.635)	2.698.650
Zaključno stanje po MSFI-u 9	-	-	(1.635)	2.697.015
Specijalna prava vučenja u MMF-u				
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	1.531	-	-	1.531
Zaključno stanje po MSFI-u 9	-	-	-	-
Ostala finansijska imovina	1.531	-	-	-
Početno stanje po MRS-u 39 Ponovno mjerjenje: Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	2.728	-	(30)	2.728
Zaključno stanje po MSFI-u 9	-	-	(30)	2.698
Ukupno finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku	2.939.311	-	(1.665)	2.937.646

Sve klase finansijske imovine date u prethodnoj tabeli reklasifikovane su iz njihove prethodne klasifikacije kao "krediti i potraživanja" po MRS-u 39 u finansijsku imovinu po amortizovanom trošku po MSFI-u 9 na dan 1. januar 2018. godine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

U hiljadama KM

Finansijska imovina	Ref	Knjigovodstvena vrijednost po MRS-u 39 na dan 31. decembar 2017.	Reklasifikacije	Ponovno mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost po MSFI-u 9 na dan 1. januar 2018.
Ulaganja koja se drže do dospjeća po MRS-u 39					
Početno stanje po MRS-u 39		1.214.062	(1.214.062)	-	-
Klasifikacija u:					
Dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	A	-	1.214.062	57.724	1.271.786
Zaključno stanje po MSFI-u 9		-	1.214.062	57.724	1.271.786
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju po MRS-u 39					
Početno stanje po MRS-u 39		6.229.884	(6.229.884)	-	-
Klasifikacija u:					
Dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	B	-	6.202.071	-	6.202.071
Vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	C	-	27.813	-	27.813
Zaključno stanje po MSFI-u 9		-	6.229.884	-	6.229.884
Ukupno ulaganja koja se drže do dospjeća po MRS-u 39					
1.214.062		(1.214.062)	-	-	-
Ukupno finansijska imovina raspoloživa za prodaju po MRS-u 39					
6.229.884		(6.229.884)	-	-	-
Ukupno finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9					
-		7.443.946	57.724	57.724	7.501.670

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

Primjena računovodstvenih politika Banke rezultirala je reklasifikacijama objašnjenim u nastavku:

(A) Dio dužničkih vrijednosnih papira prvo bitno su bili klasifikovani kao držani do dospijeća po MRS-u 39. Banka je reklasifikovala sve dužničke vrijednosne papire u dužničke instrumente koji se naknadno mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9. Banka smatra da se ovi dužnički vrijednosni papiri drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom.

(B) Dio dužničkih vrijednosnih papira prvo bitno su bili klasifikovani kao raspoloživi za prodaju po MRS-u 39. Banka je reklasifikovala ove vrijednosne papire u dužničke instrumente koji se naknadno mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI-u 9. Banka smatra da se ovi dužnički vrijednosni papiri drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom.

(C) Za vlasničke vrijednosne papire koji su bili klasifikovani kao raspoloživi za prodaju po MRS-u 39, Banka je napravila neopoziv izbor kako bi naknadne promjene fer vrijednosti iskazala kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema MSFI-u 9. Vlasnički vrijednosni papiri Banke nemaju aktivno tržište i početno su priznati po trošku (vidjeti Napomenu 3.2.2.1. i Napomenu 21).

(iii) Usklađenje stanja ispravke vrijednosti po MRS-u 39 sa ispravkama vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po MSFI-u 9 za finansijsku imovinu:

U hiljadama KM

Kategorija mjerena	Ispravka vrijednosti po MRS-u 39 na dan 31. decembar 2017.	Reklasifikacija	Ponovno mjerjenje	Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po MSFI-u 9 na dan 1. januar 2018.	
Krediti i potraživanja (MRS 39) / Finansijska imovina po amortizovanom trošku (MSFI 9)					
Depoziti kod inostranih banaka	-	-	1.635	1.635	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	-	-	
Ostala finansijska imovina	600	(600)	30	30	
Klasifikacija u:					
<u>Ispravku vrijednosti po MSFI-u 9</u>	-	600	-	600	
Ukupno	600	-	1.665	2.265	
Ulaganja koja se drže do dospijeća (MRS 39) / Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MSFI 9)					
Dužnički vrijednosni papiri	-	-	804	804	
Ukupno	-	-	804	804	
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39) / Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MSFI 9)					
Dužnički vrijednosni papiri	-	-	3.486	3.486	
Ukupno	-	-	3.486	3.486	
Ukupno ispravka vrijednosti	600	-	5.955	6.555	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

Ispravka vrijednosti po MRS-u 39 u iznosu od 600 hiljada KM odnosi se na potraživanje vezano za krađu izvršenu od strane službenika u trezoru bančine Glavne jedinice u Sarajevu, koja je otkrivena 8. decembra 2014. godine. Banka je umanjila vrijednost ovog potraživanja u ukupnom iznosu.

Više informacija o mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-u 9 je dano u Napomeni 32.1.

(b) Monetarno zlato

Banka je preispitala svoju računovodstvenu politiku za monetarno zlato i promijenila računovodstveni tretman monetarnog zlata, sa primjenom od 1. januara 2018. godine. Promjena računovodstvene politike za monetarno zlato je primijenjena prospektivno kako je dopušteno definicijom „neizvodljivo“ u MRS-u 8, a koja se odnosi na zahtjev o mogućnosti utvrđivanja postojanja pretpostavki o tome kakve bi bile namjere Banke za monetarno zlato u prethodnom periodu za retrospektivnu primjenu. Za više informacija o računovodstvenoj politici za monetarno zlato vidjeti Napomenu 3.3.

Sljedeća tabela daje sažetak računovodstvenih politika za monetarno zlato do 31. decembra 2017. godine i od 1. januara 2018. godine:

Početno priznavanje	Naknadno mjerjenje	Valuta	Efekti naknadnog mjerjenja	Primijenjena politika
Fer vrijednost	Fer vrijednost	USD	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	do 31. decembra 2017.
Fer vrijednost	Fer vrijednost	EUR	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom godine, a u slučaju negativnog salda na kraju godine, iznos negativnog salda se prenosi u dobit ili gubitak (Napomena 3.3.)	od 1. januara 2018.

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje knjigovodstvenih vrijednosti monetarnog zlata uslijed promjene računovodstvene politike na dan 1. januar 2018. godine:

U hiljadama KM

	Klasifikacija	Mjerjenje	Knjigovodstvena vrijednost
Monetarno zlato			
Na dan 31. decembar 2017.	-	-	203.908
Primjena nove računovodstvene politike – kursne razlike	-	(50)	(50)
Na dan 1. januar 2018.	-	(50)	203.858

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

(c) Uticaj promjena računovodstvenih politika na kapital Banke

Sljedeće tabele prikazuju uticaj na početno stanje generalnih rezervi (zadržane dobiti) i rezervi fer vrijednosti Banke po osnovu prelaska sa MRS-a 39 na MSFI 9 i uticaj promjene računovodstvene politike za monetarno zlato, na dan 1. januar 2018. godine:

Uticaj implementacije MSFI 9 i
promjene računovodstvene politike
za monetarno zlato
na početno stanje

U hiljadama KM

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka po MSFI-u 9:	(5.955)
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente	(4.290)
Ispravka vrijednosti za finansijsku imovinu po amortizovanom trošku	(1.665)
Primjena nove metode efektivne kamatne stope po MSFI-u 9	9.079
Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato – mjerjenje fer vrijednosti	(39.551)
Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato – kursne razlike	(50)
Ukupno uticaj na dan 1. januar 2018.	(36.477)

Na osnovu Odluke Upravnog vijeća, Banka je na dan 1. januar 2018. godine smanjila generalne rezerve (zadržanu dobit) u iznosu od 36.477 hiljada KM po osnovu implementacije MSFI 9 i promjene računovodstvene politike za monetarno zlato.

Uticaj implementacije
MSFI 9 na
početno stanje

U hiljadama KM

1. Rezerve fer vrijednosti - finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

Reklasifikacija iz finansijske imovine raspoložive za prodaju u finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	93.120
Reklasifikacija iz ulaganja koja se drže do dospijeća u finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	57.724
Primjena nove metode efektivne kamatne stope po MSFI 9	(9.079)
Ukupno rezerve fer vrijednosti za finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 1. januar 2018.	141.765

2. Rezervacije za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 1. januar 2018.

4.290

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Promjene računovodstvenih politika (nastavak)

Uticaj promjene računovodstvene politike za monetarno zlato na početno stanje

U hiljadama KM

3. Rezerve fer vrijednosti – monetarno zlato

Stanje na dan 31. decembar 2017.

(39.551)

Implementacija nove računovodstvene politike za monetarno zlato

39.551

Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato na dan 1. januar 2018.

-

2.7 Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Banke:

- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- MSFI 17: „ Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- IFRIC tumačenje 23: „Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene MSFI 9: “Finansijski instrumenti – Karakteristike prijevremene otplate sa negativnom naknadom (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene MSFI 10: „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28: „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata (datum stupanja na snagu za godišnje periode treba biti određen),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI za 2015.-2017. - (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene MRS 19: “Primanja zaposlenih – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovne kombinacije“ – Definicija biznisa (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške – definicija značajnosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osim uticaja primjene MSFI 9 i promjene računovodstvene politike za monetarno zlato, kako je objašnjeno u Napomeni 2.6., računovodstvene politike date u nastavku su se kontinuirano primjenjivale na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima. Pošto Banka nije prepravljala uporedne informacije zbog promjena računovodstvenih politika, objavljene su obje grupe značajnih računovodstvenih politika gdje je to potrebno.

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata

Politika u primjeni u oba perioda

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

„Amortizovani trošak“ finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i, za finansijsku imovinu, usklađen za svaku ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

Prihodi i rashodi od kamata prikazani u izvještaju o dobiti ili gubitku, izračunati metodom efektivne kamatne stope, Banka ostvaruje po osnovu depozita kod inostranih banaka, dužničkih instrumenata, specijalnih prava vučenja u MMF-u, kredita zaposlenim i depozita domaćih banaka.

3.1.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Politika u primjeni u oba perioda

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obavezu se uključuju u mjerjenje efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi i rashodi od naknada i provizija se uglavnom sastoje od naknada primljenih i plaćenih na domaće i inostrane platne transakcije i priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku, po izvršenju određene usluge.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Politika u primjeni u oba perioda

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM po kursu Banke važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po historijskom trošku preračunavaju se po kursu važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći kurs koji je bio važeći na datum mjerena fer vrijednosti.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursevima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog aranžmana valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

Srednji kursevi najznačajnih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
	KM	KM
USD	1,707552	1,63081
SDR	2,374847	2,322489

3.1.4. Prihod od dividende

Politika u primjeni u oba perioda

Prihod od dividende na vlasničke vrijednosne papire priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Banke da prima uplate.

3.2. Finansijski instrumenti

3.2.1. Priznavanje i početno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Politika u primjeni u oba perioda

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju kada, i samo kada, Banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasificuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.1. Priznavanje i početno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Banci.

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje

3.2.2.1. Finansijska imovina

Politika u primjeni od 1. januara 2018. godine

Od 1. januara 2018. godine Banka je primijenila MSFI 9 i klasificira svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije mjerjenja:

- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Amortizovani trošak.

Na dan 31. decembar 2018. godine Banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovnim modelom Banke za upravljanje finansijskom imovinom
- Karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Banka upravlja svojom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. To znači, da li je cilj Banke postignut samo prikupljanjem ugovornih novčanih tokova držanjem ili Banka prikuplja ugovorne novčane tokove držanjem i prodajom imovine. Ukoliko ništa od navedenog nije primjenjivo, onda se finansijska imovina klasificira kao dio „Ostalog“ poslovnog modela i mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka kao i prodajom.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu dužničkih vrijednosnih papira može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na dan 31. decembar 2018. godine cilj Banke je da se za sve dužničke vrijednosne papire stranih vlada prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmiren i znos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja imovinom i informisanja Uprave i Upravnog vijeća Banke. U svrhu procjene, „glavnica“ se definije kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definije kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim i znosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi "plaćanje samo glavnice i kamate", Banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve "plaćanje samo glavnice i kamate" može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prilikom početnog priznavanja finansijska imovina Banke se priznaje po: amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na osnovu procjene poslovnog modela Banke. Finansijska imovina zadovoljava zahtjev "plaćanje samo glavnice i kamate" na dan 31. decembar 2018. godine.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihod ili rashod od kamate u periodu kada su nastali.

Na dan 31. decembar 2018. godine u ovu kategoriju finansijskih instrumenata spadaju žiro računi Banke, strana valuta u gotovini, depoziti u inostranim bankama, specijalna prava vučenja u MMF-u i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanh tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Dužnički instrumenti

Nakon početnog priznavanja, dužnički instrumenti se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuju se sa fer vrijednosti instrumenta na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerjenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihod ili rashod od kamata priznaje se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificuje se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na dan 31. decembar 2018. godine dužnički instrumenti Banke pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Vlasnički instrumenti

Kako je dozvoljeno MSFI-om 9, Banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Vlasnički instrumenti su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti. Za više informacija o mjerenu fer vrijednosti vlasničkih instrumenata Banke vidjeti Napomenu 33.

Na dan 31. decembar 2018. godine svi vlasnički instrumenti Banke (BIS i SWIFT dionice) pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Politika u primjeni prije 1. januara 2018. godine

Finansijska imovina je mogla biti klasifikovana u sljedeće specifične kategorije:

- po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak,
- raspoloživa za prodaju,
- ulaganja koja se drže do dospijeća i
- krediti i potraživanja.

Klasifikacija je zavisila od prirode i svrhe finansijske imovine i određivala se u trenutku početnog priznavanja. Do 31. decembra 2017. godine, Banka nikad nije imala finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Krediti i potraživanja

Potraživanja (uključujući depozite kod inostranih banaka) koja su imala fiksna ili odrediva plaćanja i nisu kotirala na aktivnom tržištu su bila klasifikovana kao krediti i potraživanja.

Krediti i potraživanja su se početno priznavali po fer vrijednosti uključujući i transakcijske troškove.

Nakon početnog priznavanja, krediti i potraživanja su se mjerili po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeno za bilo koja umanjenja vrijednosti. Prihodi i rashodi od kamata su se priznavali koristeći efektivnu kamatnu stopu.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Ulaganja koja se drže do dospijeća

Dužnički vrijednosni papiri vlada sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim datumima dospijeća za koje je Banka imala čvrstu namjeru i sposobnost držati ih do dospijeća su se klasifikovali kao ulaganja koja se drže do dospijeća. Ulaganja koja se drže do dospijeća su se iskazivala po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope umanjeno za bilo koja umanjenja vrijednosti, a prihod se priznavao na bazi efektivnog prinosa.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Vlasnički i dužnički vrijednosni papiri u posjedu Banke su bili klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i iskazivali su se po fer vrijednosti. Fer vrijednost se utvrđivala na način opisan u Napomeni 33. Nekotirani vlasnički instrumenti čija se fer vrijednost nije mogla pouzdano utvrditi, mjerili su se po trošku, umanjeno za umanjenja. Dobici i gubici koji su proizlazili iz promjena u fer vrijednosti dužničkih i vlasničkih vrijednosnih papira su se priznavali u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru računa rezerve fer vrijednosti, sa izuzetkom gubitaka od umanjenja vrijednosti, kamate izračunate primjenom metode efektivne kamatne stope i dobitaka i gubitaka po osnovu kursnih razlika na finansijsku imovinu koji su se priznavali direktno u dobit ili gubitak. Prilikom ustupanja ili utvrđivanja umanjenja vrijednosti ulaganja, sav kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat na računu rezerve fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se uključivao u dobit ili gubitak za taj period.

Dividenda na vlasničke vrijednosne papire raspoložive za prodaju priznava se u dobit ili gubitak kada se uspostavlja pravo Banke da prima uplate.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju koja je bila denominovana u stranoj valuti iskazivala se u toj stranoj valuti i preračunava se po srednjem kursu na datum izvještavanja. Promjene u fer vrijednosti po osnovu kursnih razlika proizašlih iz promjene u amortizovanom trošku imovine su se priznavale u dobit ili gubitak, a ostale promjene su se priznavale u kapitalu.

3.2.2.2. Finansijske obaveze

S obzirom da je računovodstveni tretman finansijskih obaveza ostao uglavnom isti prema MSFI-u 9 u odnosu na MRS 39, finansijske obaveze Banke nisu bile pod uticajem primjene MSFI 9. Ipak, u svrhu sveobuhvatnosti, u nastavku je objavljena računovodstvena politika.

Politika u primjeni od 1. januara 2018. godine

Banka klasificira sve svoje finansijske obaveze kao mjerene po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihod ili rashod od kamate od finansijskih obaveza mjereni po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju gotov novac u opticaju, depozite domaćih banaka, depozite Vlade i ostalih deponenata i ostale finansijske obaveze.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerjenje (nastavak)

3.2.2.2. Finansijske obaveze (nastavak)

Politika u primjeni prije 1. januara 2018. godine

Finansijske obaveze su se klasifikovale bilo kao finansijske obaveze „po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak“ bilo kao „ostale finansijske obaveze“. Na dan 31. decembar 2017. godine Banka nije imala finansijskih obaveza u kategoriji „po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak“.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze su uključivale gotov novac u opticaju, depozite od domaćih banaka, depozite od Vlade i ostalih deponenata i ostale finansijske obaveze.

Ostale finansijske obaveze su se naknadno mjerile po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, a prihodi i rashodi od kamate su se priznavali na bazi efektivnog prinosa.

3.2.3 Umanjenje finansijske imovine

Politika u primjeni od 1. januara 2018. godine

Zahtjevi za umanjenjem po MSFI 9 koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potпадaju pod ove nove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Banka priznaje ispravku vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda
- Vremensku vrijednost novca
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

Napomena 32.1. pruža više informacija o načinu mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se ispravka vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine na svaki datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Umanjenje finansijske imovine (nastavak)

Politika u primjeni do 1. januara 2018. godine

Na svaki datum izvještavanja procjenjivalo se da li su postojali pokazatelji za umanjenje vrijednosti finansijske imovine. Finansijska imovina je bila umanjena kada je postao objektivni dokaz, kao posljedica jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja finansijske imovine, o tome da su procijenjeni budući novčani tokovi ulaganja bili izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti mogao je uključivati:

- značajne finansijske poteškoće druge strane; ili
- neplaćanje ili kašnjenje u isplati ugovorene kamate ili glavnice; ili
- naznake da će dužnik ili izdavalac ući u postupak likvidacije ili stečaja.

Pojedinačno značajna imovina se testirala na umanjenje vrijednosti odvojeno. Preostala finansijska imovina se procjenjivala grupno. Pojedinačno značajna imovina za koju nije bilo objektivnog dokaza o umanjenju vrijednosti se zatim uključivala u grupno procjenjivanje imovine za umanjenje vrijednosti. Za potrebe grupnog vrednovanja umanjenja vrijednosti, finansijska imovina se grupisala na osnovu sličnih obilježja kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu koja se vodila po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je bio razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njene sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanoj po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi te imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine umanjivala se za iznos umanjenja putem računa ispravke vrijednosti. Kada se potraživanje smatralo nenaplativim, ono se otpisivalo u korist računa ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa teretile su račun ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa ispravke vrijednosti priznavale su se u dobit ili gubitak.

Ukoliko je u narednom periodu, s izuzetkom vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, iznos gubitka od umanjenja za dužničke vrijednosne papire klasifikovane kao raspoložive za prodaju se smanjio i smanjenje se nije moglo povezati sa događajem nastalim nakon što je gubitak od umanjenja vrijednosti priznat, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ukidao kroz dobit ili gubitak u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost ulaganja na datum ukidanja umanjenja vrijednosti nije prelazila iznos amortizovanog troška koji bi bio da umanjenja vrijednosti nije bilo.

U slučaju vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, svako povećanje fer vrijednosti nastalo nakon priznavanja gubitaka od umanjenja se priznavalo u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.4. Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata

Primjenjivo u oba perioda

3.2.4.1. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

3.2.4.2. Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze kada, i samo kada, su obaveze Banke izmirene, otkazane ili su istekle.

3.3. Monetarno zlato

Politika u primjeni od 1. januara 2018. godine

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobici i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. U slučaju da nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato na kraju finansijske godine, Banka će odbiti taj iznos od dobiti za taj period. Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobici i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum, preuzeto s Reutersa.

Politika u primjeni do 1. januara 2018. godine

Zlato se inicijalno priznavalo po trošku sticanja, koji je predstavljao fer vrijednost plaćenih naknada uključujući troškove sticanja vezanih za investiciju. Nakon inicijalnog priznavanja, zlato se naknadno mjerilo po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji su proizilazili iz promjene fer vrijednosti, a odnosili su se na promjene u cijeni zlata te kursne razlike zbog preračunavanja američkog dolara u KM, priznavali su se u rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti dok se zlato nije prodalo, kada su se priznavali kao realizovani dobici ili gubici u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata iskazivala se u američkim dolarima (USD), primjenjujući srednji kurs na datum izvještavanja objavljen od strane Banke, a mjerila se prema posljednjoj ponuđenoj cijeni jedne unce zlata (Oz) preuzetoj sa Reutersa na datum izvještavanja.

Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika od preračunavanja cijene zlata iz američkog dolara u KM priznavali su se kao dio usklađivanja fer vrijednosti u rezervi fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.4. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, strana valuta u gotovini, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Banke i novčanih i nenovčanih donacija.

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu deprecijaciju/amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Deprecijacija i amortizacija se obračunavaju na svu imovinu osim za zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope deprecijacije i amortizacije za 2017. i 2018. godinu su date kako slijedi:

Softver	20,0%
Druga nematerijalna imovina	20,0%
Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Dobici i gubici od otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava na godišnjem nivou minimalno, ako je potrebno i primjenjuje se prospektivno.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.7. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadiog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.8. Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju kada Banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.9. Donacije

Donacije za imovinu, a koje obuhvataju i nenovčane donacije, početno se priznaju kao odgođeni prihod po fer vrijednosti koji se priznaje kao prihod od donacije na sistemskoj osnovi tokom perioda korisnog vijeka te imovine. Donacije koje Banka dobije kao kompenzaciju za troškove priznaju se sistemska u dobit ili gubitak kao prihod od donacije u istom periodu u kojem su priznati i troškovi.

3.10. Porezi

U skladu sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost, Banka je obvezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Gotov novac u opticaju

Banka upravlja izdavanjem i povlačenjem domaćih novčanica i kovanica. Pripadajuća pasiva za izdati gotov novac u opticaju je evidentirana u izvještaju o finansijskom položaju.

Prilikom povlačenja gotovog novca iz opticaja, isti se priznaje kao obaveza u okviru gotovog novca u opticaju do formalnog roka povlačenja iz opticaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz opticaja, priznaju se kao prihod.

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao odgođeni troškovi koji se naknadno amortizuju kroz ostale operativne troškove. Od februara 2017. godine, Banka je povećala period razgraničenja ovih troškova sa tri na pet godina.

3.12. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija te komercijalnih banaka za koje Banka djeluje kao agent.

3.13. Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalm nivou), Republike Srpske i Brčko distrikta.

Osim toga, naknade za topni obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesечnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci.

Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih koja godišnje obračunava ovlašteni aktuar koristeći metod projicirane kreditne jedinice. Diskontna stopa koja se koristi za obračun obaveze kreće se u rasponu kamatnih stopa domaćih korporativnih obveznica i vladinih obveznica koje postoje na tržištu.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.14. Finansijski aranžmani BiH sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana sačinjenih krajem 2002. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda ("MMF"), izvještaj o finansijskom položaju Banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja ("SDR-ovi"), obračunata kamata na držanje takvih SDR-ova, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2.

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost Bosne i Hercegovine, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru vanbilansne evidencije (vidjeti Napomenu 34).

3.15. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

U primjeni samo od 1. januara 2018. godine

Poslovni model

Napomena 3.2.2.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev "plaćanje samo glavnice i kamate". Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine po MSFI 9.

Umanjenje finansijske imovine

Od 1. januara 2018. godine Banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Napomena 32.1. opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u 2018. godini.

Primjenjivo u oba perioda

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Banke je da objavi informacije o fer vrijednosti imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerojatniji i najkorisniji procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI.

Deprecijacija i amortizacija i primijenjene stope deprecijacije i amortizacije

Obračun deprecijacije i amortizacije i stope deprecijacije i amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu trenutnih predviđanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

U pripremi finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine, Banka je napravila određene izmjene u prikazivanju pozicija u temeljnim finansijskim izvještajima i prilagodila uporedne podatke kako slijedi:

- Izvještaj o dobiti ili gubitku: drugačija prezentacija pozicija u okviru Neto kamatnih prihoda i prikazivanje Finansijskog rezultata prije rezervacija za očekivane kreditne gubitke,
- Izvještaj o novčanim tokovima: reklassifikacija ulaganja u dužničke vrijednosne papire iz investicijskih u operativne aktivnosti.

Tabela u nastavku prikazuje promjenu u prezentovanju kamatnih prihoda i rashoda za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju:

U hiljadama KM	Prethodno prikazano za godinu koja je završila 31. decembra 2017.	Efekat promjene u prezentaciji	Izmijenjena prezentacija za godinu koja je završila 31. decembra 2017.
Kamatni prihodi od finansijske imovine raspoložive za prodaju	16.358	9.552	25.910
Kamatni rashodi od finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(9.552)	(9.552)

Povezane napomene su prilagođene ovim promjenama. Ostale promjene u prikazivanju finansijskih izvještaja nisu bile materijalno značajne i izvršene su kako bi se pojačala i unaprijedila korisnost informacija u finansijskim izvještajima.

Posljedične izmjene MSFI 7: "Finansijski instrumenti: Objavljivanja" su također primijenjene na tekući period, ali ne i na uporedne podatke.

4. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja završava 31. decembra	
	2018.	2017.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 16)	42.334	-
Finansijske imovine raspoložive za prodaju (Napomena 15)	-	25.910
Ulaganja koja se drže do dospijeća (Napomena 18)	-	12.621
Efekta negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	5.784	4.425
Depozita kod inostranih banaka	37	18
Ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	31	22
Ukupno kamatni prihodi	48.186	42.996
Kamatni rashodi po osnovu:		
Efekata negativnih kamatnih stopa – dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 16)	(13.613)	-
Efekata negativnih kamatnih stopa – Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 15)	-	(9.552)
Efekata negativnih kamatnih stopa – Depoziti kod inostranih banaka	(10.780)	(11.470)
Ukupno kamatni rashodi	(24.393)	(21.022)
Neto kamatni prihodi	23.793	21.974

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

4. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka uključuju iznos od 8.507 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 2.273 hiljade KM na depozite po viđenju (2017: uključivali su iznos od 8.887 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 2.583 hiljade KM na depozite po viđenju).

Osnovicu za obračun kamata na depozite komercijalnih banaka čine ukupni depoziti komercijalnih banaka na računima rezervi u obračunskom periodu, koji se sastoje od iznosa obaveznih rezervi i viška iznad obaveznih rezervi.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju Banka primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve.

Na iznos sredstava obavezne rezerve Banka ne obračunava naknadu, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknada koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka.

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka i dužničke vrijednosne papire, a koje se, u skladu s aktuelnim tržišnim uslovima, nisu mogle izbjegći.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obavezne rezerve, a koja je u izvještajnim periodima iznosila 0,20% godišnje.

5. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<i>Za godinu koja je završila 31. decembra</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
U hiljadama KM		
Prihodi od naknada i provizija:		
od domaćih komercijalnih banaka	16.047	14.720
od usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.162	1.114
	17.209	15.834
Rashodi od naknada i provizija:		
transakcije sa bankama u inostranstvu	(636)	(562)
	(636)	(562)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.573	15.272

6. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

	<i>Za godinu koja je završila 31. decembra</i>	
	<i>2018.</i>	
U hiljadama KM		
Realizovani dobici	4.277	
Realizovani gubici	-	
Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4.277	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

6. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE FINANSIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Na dan 31. decembar 2018. godine neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 1.679 hiljada KM i rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 2.598 hiljada KM za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (vidjeti Napomenu 32.1.1.).

7. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE FINANSIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

	Za godinu koja završila 31. decembra
U hiljadama KM	2017.
Realizovani dobici	2.587
Realizovani gubici	-
Neto realizovani dobici od prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju	2.587

8. NETO DOBICI / (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. decembra
U hiljadama KM	2018. 2017.
Dobici od kursnih razlika	727 577
Gubici od kursnih razlika	(576) (1.137)
Neto dobici / (gubici) od kursnih razlika	151 (560)

9. OSTALI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. decembra
U hiljadama KM	2018. 2017.
Prihod od dividende (Napomena 21)	589 763
Prihod od donacija	144 132
Ostali prihodi	789 654
UKUPNO	1.522 1.549

10. TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu koja je završila 31. decembra
U hiljadama KM	2018. 2017.
Plate	10.515 10.280
Porezi i doprinosi	5.977 5.846
Ostala primanja zaposlenika	2.694 2.667
Neto rezervacije za otpremnine zaposlenim (Napomena 25)	(152) 226
UKUPNO	19.034 19.019

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

10. TROŠKOVI OSOBLJA (NASTAVAK)

Troškovi zaposlenih uključuju 3.702 hiljade KM⁺ (2017.: 3.620 hiljada KM) obaveznih doprinosa za penzionalno osiguranje plaćenih javnim zavodima za penzionalno osiguranje Bosne i Hercegovine. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka je imala 368 zaposlenih radnika (2017.: 372 zaposlena radnika).

11. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembar	
	2018.	2017.
Troškovi održavanja	2.695	2.494
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	1.751	1.429
Ostali administrativni i operativni troškovi	3.804	3.660
UKUPNO	8.250	7.583

12. NETO REZERVACIJE ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembar	
	2018.	
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka:		
- od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15.122	
- od depozita kod inostranih banaka	9.266	
- od ostale finansijske imovine	64	
- od specijalnih prava vučenja u MMF-u	3	
	24.455	
Gubici od očekivanih kreditnih gubitaka:		
- od finansijske imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(22.423)	
- od depozita kod inostranih banaka	(10.165)	
- od ostale finansijske imovine	(39)	
- od specijalnih prava vučenja u MMF-u	(3)	
	(32.630)	
Neto povećanje u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke		(8.175)

Banka nije imala dobitke i gubitke po osnovu umanjenja finansijske imovine u skladu sa MRS-om 39 u 2017. godini.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

13. STRANA VALUTA U GOTOVINI

Stranu valutu u gotovini predstavlja:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Gotovina u trezorima u valutama:		
- EUR	274.025	236.330
- CHF	38	36
- USD	20	19
- GBP	16	17
UKUPNO	274.099	236.402

14. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inostranih banaka prema valutama, data je kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.118.444	2.027.067
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(2.064)	-
UKUPNO	2.116.380	2.027.067
Depoziti po viđenju:		
- EUR	788.997	666.153
- CHF	3.741	2.482
- USD	2.765	2.921
- GBP	36	27
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(471)	-
UKUPNO	795.068	671.583

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Do mjesec dana	777.266	993.768
Od jednog do dva mjeseca	349.106	136.200
Od dva do tri mjeseca	583.230	449.303
Od tri do četiri mjeseca	155.532	117.154
Od četiri do dvanaest mjeseci	253.310	330.642
Ukupno	2.118.444	2.027.067
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(2.064)	-
UKUPNO	2.116.380	2.027.067

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE*Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.***14. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)**

Tokom 2018. godine negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR su se kretale u rasponu od 0,72% do 0,08% godišnje (2017.: negativne kamatne stope od 0,74% do 0,30% godišnje), a negativne kamatne stope na oročene depozite su se kretale u rasponu od 0,48% do 0,17% godišnje (2017.: od 0,65% do 0,36% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 2.395 hiljada KM na dan 31. decembar 2018. godine (2017.: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.580 hiljada KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite je iznosila 0,42% godišnje (2017.: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa 0,43% godišnje)

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti banke u koju su investirani, data je kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Centralne banke	2.009.539	1.268.300
Komercijalne banke	904.444	1.430.350
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (Napomena 32.1.1.)	(2.535)	-
UKUPNO	2.911.448	2.698.650

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

14. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Geografska analiza depozita kod inostranih banaka može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Luksemburg		
Oročeni depoziti	1.224.011	837.201
Depoziti po viđenju	234.620	156.307
	1.458.631	993.508
Švicarska		
Oročeni depoziti	484.453	525.373
Depoziti po viđenju	1.000	1.538
	485.453	526.911
Njemačka		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	479.941	434.215
	479.941	434.215
Velika Britanija		
Oročeni depoziti	409.980	97.649
Depoziti po viđenju	-	-
	409.980	97.649
Francuska		
Oročeni depoziti	-	469.182
Depoziti po viđenju	78.206	78.137
	78.206	547.319
SAD		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.772	1.386
	1.772	1.386
Holandija		
Oročeni depoziti	-	97.662
Depoziti po viđenju	-	-
	-	97.662
Ukupno oročeni depoziti	2.118.444	2.027.067
Ukupno depoziti po viđenju	795.539	671.583
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(2.535)	-
UKUPNO	2.911.448	2.698.650

15. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju predstavljala je kvalitetne instrumente sa visokim stepenom utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB u 2017. godini (Pogledati Napomenu 32.1.). Portfolio se sastojao od kratkoročnih i dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira sa fiksnom kamatnom stopom, koje izdaju vlade stranih država. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju bila je denominirana u EUR.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

15. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (NASTAVAK)

Struktura finansijske imovine raspoložive za prodaju je bila sljedeća:

	31. decembar 2017.
U hiljadama KM	
Dužnički vrijednosni papiri	6.143.154
Obračunata kamata	58.917
UKUPNO	6.202.071

Prosječna stopa efektivnog prinosa na finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju iznosila je 0,35% godišnje.

Geografska analiza finansijske imovine raspoložive za prodaju može se izvršiti na sljedeći način:

	31. decembar 2017.	%
u hiljadama KM		
<i>Francuska</i>	1.654.622	26,67
<i>Belgija</i>	976.652	15,75
<i>Njemačka</i>	732.285	11,81
<i>Španija</i>	728.413	11,74
<i>Austrija</i>	644.753	10,40
<i>Holandija</i>	565.017	9,11
<i>Italija</i>	552.722	8,91
<i>Finska</i>	341.643	5,51
<i>Slovačka</i>	5.964	0,10
UKUPNO	6.202.071	100,00

Analiza promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju može se izvršiti na sljedeći način:

	2017.
U hiljadama KM	
Na dan 1. januar	5.025.829
Kupovine tokom godine	3.887.900
Prodaje tokom godine	(470.089)
Prihod od kamata priznat tokom godine (Napomena 4)	25.910
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (Napomena 4)	(9.552)
Dospijeća vrijednosnih papira	(2.155.608)
Dospijeća kupona	(86.429)
Usklađivanje fer vrijednosti	(15.890)
Na dan 31. decembar	6.202.071

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

16. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju kvalitetne dužničke vrijednosne papire sa visokim stepenom utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB (Pogledati Napomenu 32.1.). Portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira sa fiksnom kamatnom stopom, koje izdaju vlade stranih država. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Struktura dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.
Dužnički vrijednosni papiri	8.153.320
Obračunata kamata	72.119
UKUPNO	8.225.439

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,41% godišnje.

Geografska analiza dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

	31. decembar 2018.	
	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	2.211.257	26,87
<i>Njemačka</i>	1.504.585	18,29
<i>Belgija</i>	1.083.041	13,17
<i>Austrija</i>	950.959	11,56
<i>Španija</i>	844.614	10,27
<i>Holandija</i>	568.172	6,91
<i>Italija</i>	549.084	6,68
<i>Finska</i>	513.727	6,25
UKUPNO	8.225.439	100,00

Analiza promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM	2018.
Na dan 1. januar (Napomena 2.6.(a))	7.473.857
Kupovine tokom godine	3.766.969
Prodaje tokom godine	(653.879)
Prihod od kamata priznat tokom godine (Napomena 4)	42.334
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (Napomena 4)	(13.613)
Dospijeća vrijednosnih papira	(2.265.677)
Dospijeća kupona	(118.162)
Usklađivanje fer vrijednosti	(6.390)
Na dan 31. decembar	8.225.439

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

16. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke nije priznata u izvještaju o finansijskom položaju za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dio su kapitala Banke. Promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit date su u Napomeni 32.1.1.

17. MONETARNO ZLATO

Banka drži monetarno zlato na računu u banci u Švicarskoj, a fizički je locirano u trezoru Banke Engleske. Vrijednost monetarnog zlata na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 209.996 hiljada KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.187 KM po unci (2017.: 203.908 hiljada KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.124 KM po unci).

Od 1. januara 2018. godine, Banka je promjenila računovodstvenu politiku koja se odnosi na računovodstveni tretman monetarnog zlata. Za više informacija, pogledati Napomenu 2.6. i Napomenu 3.3.

Analiza promjena fer vrijednosti monetarnog zlata može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM

	2018.	2017.
Na dan 1. januar - iskazano	203.908	205.102
Promjena računovodstvene politike	(50)	
Na dan 1. januar - prepravljeno	203.858	205.102
Kupovine tokom godine	-	
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato (od 1. januara 2018.)	6.138	
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato (prije 1. januara 2018.)	-	(1.194)
- <i>Promjene u cijeni zlata</i>	-	25.387
- <i>(Gubici) od kursnih razlika po osnovu prevođenja USD / KM</i>	-	(26.581)
Na dan 31. decembar	209.996	203.908

18. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Sva ulaganja koja se drže do dospijeća imala su kreditni rejting od AAA do BBB (Pogledati Napomenu 32.1.) i bila su denominirana u EUR.

Struktura ulaganja koja se drže do dospijeća je sljedeća:

U hiljadama KM

	31. decembar 2017.
Dužnički vrijednosni papiri	1.206.306
Obračunata kamata	7.756
UKUPNO	1.214.062

Prosječna stopa efektivnog prinosa na ulaganja koja se drže do dospijeća iznosila je 1,04% godišnje.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

18. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA (NASTAVAK)

Geografska analiza ulaganja koja se drže do dospijeća može se izvršiti na sljedeći način:

	<u>31. decembar 2017.</u>
	u hiljadama KM
	%
<i>Francuska</i>	411.431
<i>Italija</i>	216.636
<i>Belgija</i>	203.629
<i>Finska</i>	180.686
<i>Austrija</i>	161.278
<i>Holandija</i>	40.402
UKUPNO	1.214.062
	100,00

Analiza promjena u ulaganjima koja se drže do dospijeća može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM	<u>2017.</u>
Na dan 1. januar	1.132.328
Kupovine tokom godine	90.720
Prihod od kamata priznat tokom godine (Napomena 4)	12.621
Dospijeća kupona	(21.607)
Na dan 31. decembar	1.214.062

19. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Aktivna vremenska razgraničenja	6.811	7.931
Potraživanja od domaćih banaka	1.735	1.690
Numizmatičke zbirke	741	764
Ostala razna aktiva	596	598
Žiro računi	553	436
Krediti zaposlenim	122	236
Avansi	1	1
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(5)	-
UKUPNO	10.554	11.656

Na dan 31. decembar 2018. godine aktivna vremenska razgraničenja uključuju troškove u iznosu od 5.816 hiljada KM nastalih po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica (31. decembar 2017.: 7.564 hiljade KM nastalih po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica). Kako je objašnjeno u Napomeni 3.11, počevši od februara 2017. godine, ovi troškovi se početno razgraničavaju i naknadno amortizuju kroz period od pet godina.

20. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Oprema		Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
	Zemljište i zgrade	namještaj					
Nabavna vrijednost							
Na dan 1. januar 2017.	42.992	22.612	1.826	933	1.829	70.192	14.262
Nabavke	-	-	-	-	2.550	2.550	-
Stavljeni u upotrebu	162	1.257	425	45	(1.889)	-	313
Otpisi i otuđenja	-	(396)	(327)	(9)	-	(732)	(121)
Transferi	1.214	553	-	41	(1.808)	-	46
Na dan 31. decembar 2017.	44.368	24.026	1.924	1.010	682	72.010	14.500
Nabavke	-	-	-	-	1.322	1.322	-
Stavljeni u upotrebu	-	1.190	34	36	(1.260)	-	353
Otpisi i otuđenja	-	(333)	(59)	(5)	-	(397)	(24)
Transferi	-	704	11	-	(715)	-	188
Na dan 31. decembar 2018.	44.368	25.587	1.910	1.041	29	72.935	15.017
Akumulirana deprecijacija i amortizacija							
Na dan 1. januar 2017.	4.122	18.967	1.739	683	-	25.511	13.514
Trošak amortizacije	518	1.111	80	54	-	1.763	272
Otpisi i otuđenja	-	(393)	(327)	(9)	-	(729)	(121)
Na dan 31. decembar 2017.	4.640	19.685	1.492	728	-	26.545	13.665
Trošak amortizacije	755	1.198	97	58	-	2.108	318
Otpisi i otuđenja	-	(331)	(59)	(5)	-	(395)	(24)
Na dan 31. decembar 2018.	5.395	20.552	1.530	781	-	28.258	13.959
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 1. januar 2018.	39.728	4.341	432	282	682	45.465	835
Na dan 31. decembar 2018.	38.973	5.035	380	260	29	44.677	1.058

Na datume 31. decembra 2018. i 2017. godine, Banka nije imala nikakvih terećenja po osnovu svojih nekretnina, opreme i nematerijalne imovine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

21. OSTALA ULAGANJA

Struktura vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Vlasnički vrijednosni papiri</i>		
Dionice Banke za međunarodna poravnanja (BIS) Bazel (Napomena 27)	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

Na dan 1. januar 2018. godine Banka je odredila ova vlasnička ulaganja kao vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MSFI 9. Do 31. decembra 2017. godine ova ulaganja su bila klasifikovana kao raspoloživa za prodaju prema MRS-u 39.

Vlasnički vrijednosni papiri se sastoje od običnih dionica Banke za međunarodna poravnanja (u daljem tekstu: BIS) po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici (plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije). U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Banke.

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi i stoga se evidentiraju po trošku sticanja.

Tokom godine Banka je primila dividende od BIS-a u iznosu od 589 hiljada KM (2017.: 763 hiljade KM) (Napomena 9).

22. GOTOV NOVAC U OPTICAJU

Gotov novac u opticaju se može analizirati na sljedeći način:

U hiljadama KM	2018.	2017.
Gotov novac stavljén u opticaj – Na dan 1. januar	4.319.360	4.066.804
Povećanje gotovog novca u opticaju tokom godine	431.254	252.556
Gotov novac stavljén u opticaj – Na dan 31. decembar	4.750.614	4.319.360

Od valute stavljene u opticaj u ukupnom iznosu od 4.750.614 hiljada KM sa 31. decembrom 2018. godine, 605 hiljada KM stavljeno je u opticaj izvan Bosne i Hercegovine (2017.: 605 hiljada KM od 4.319.360 hiljada KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

22. GOTOV NOVAC U OPTICAJU (NASTAVAK)

Nominalna vrijednost	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Kom.	Vrijednost u hiljadama KM	Kom.	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice 0,05	70.591.960	3.529	64.264.227	3.213
Kovanice 0,10	103.899.364	10.390	96.699.045	9.670
Kovanice 0,20	75.154.592	15.031	70.032.596	14.007
Kovanice 0,50	36.191.317	18.096	33.609.811	16.805
Kovanice 1	52.287.706	52.288	47.884.620	47.885
Kovanice 2	14.653.353	29.307	13.585.230	27.170
Kovanice 5	10.871.548	54.358	10.020.723	50.104
Novčanice 10	12.889.248	128.891	11.150.353	111.504
Novčanice 20	8.354.535	167.091	8.718.265	174.365
Novčanice 50	19.623.638	981.182	18.379.804	918.990
Novčanice 100	24.249.404	2.424.940	21.225.491	2.122.549
Novčanice 200	4.327.553	865.511	4.115.492	823.098
UKUPNO	433.094.218	4.750.614	399.685.657	4.319.360

23. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.522.701	5.032.593
Računi rezervi organizacionih dijelova Banke	553	436
Posebni depoziti komercijalnih banaka – blokirana sredstva	36	36
UKUPNO	5.523.290	5.033.065

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje obaveza prema obveznim rezervama, za poravnanje platnih zaduženja i za transakcije između komercijalnih banaka i Banke. Na dan 31. decembar 2018. godine ukupan iznos od 5.522.701 hiljade KM predstavlja depozite 24 banke (2017.: iznos od 5.032.593 hiljade KM predstavlja je depozite 24 banke).

Kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka je obračunata u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine na iznos viška iznad obavezne rezerve. Politika obračunavanja kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka tokom izvještajnih perioda prikazana je u Napomeni 4.

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 513 hiljada KM na dan 31. decembar 2018. godine (31. decembar 2017: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 449 hiljada KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

24. DEPOZITI VLADE I OSTALIH DEPONENATA

Struktura depozita Vlade i ostalih deponenata prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Depoziti za budžet institucija BiH	494.575	448.079
Depoziti javnih institucija	125.501	76.120
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	89.286	100.503
Depozitni račun po transakcijama Međunarodnog monetarnog fonda	5	6
UKUPNO	709.367	624.708

25. REZERVACIJE ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

Rezervacije za obaveze i troškove se odnose na rezervacije za otpremnine zaposlenim i rezervacije za potencijalne obaveze po osnovu sudske sporova.

Sudske sporove

Banka se pojavljuje kao tužena strana u jednom sudsakom procesu koji proizlazi iz njenog poslovanja. Banka osporava tu tužbu i na osnovu pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obaveza.

Promjene u rezervacijama za obaveze i troškove prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	Sudske sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno	2018.
Na dan 1. januar	150	1.500	1.650	
Oslobađanje rezervacija	(70)	(152)	(222)	
Povećanje u rezervacijama	-	-	-	
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	(70)	(152)	(222)	
Plaćeni iznosi	(80)	(89)	(169)	
Na dan 31. decembar	-	1.259	1.259	

U hiljadama KM

	Sudske sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno	2017.
Na dan 1. januar	150	1.461	1.611	
Oslobađanje rezervacija	-	(12)	(12)	
Povećanje u rezervacijama	-	238	238	
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	226	226	
Plaćeni iznosi	-	(187)	(187)	
Na dan 31. decembar	150	1.500	1.650	

Na osnovu izračuna rezervacija za otpremnine zaposlenim urađenog od strane nezavisnog aktuara za 2018. godinu, Banka je smanjila rezervacije za otpremnine zaposlenim i priznala aktuarski dobitak na poziciji troškova osoblja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

26. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (Napomena 34)	1.628	1.593
Dobavljači	1.036	1.533
Depoziti Sjjetske banke	184	56
Ukalkulisani troškovi i ostala pasiva	177	419
Odloženi prihod	167	300
Obaveze prema zaposlenim	35	-
Obaveze po osnovu raspodjele dobiti u državni budžet (Napomena 28)	-	7.311
UKUPNO	3.227	11.212

27. KAPITAL

Struktura kapitala i rezervi je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne rezerve (zadržana dobit)	514.720	542.766
Ostale rezerve	31.300	31.300
Rezerve fer vrijednosti – dužnički i vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	133.696	-
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	8.993	-
Rezerve fer vrijednosti – finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	93.120
Rezerve fer vrijednosti – monetarno zlato (od 1. januara 2018.)	6.138	-
Rezerve fer vrijednosti – monetarno zlato (do 1. januara 2018.)	-	(39.551)
UKUPNO	719.847	652.635

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine uplaćen 12. juna 1998. godine.

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Banke od početka njenog rada, 11. augusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju neto gubitka Banke, kako je propisano članom 28. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

27. KAPITAL (NASTAVAK)

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM, i odnose se na novčane donacije primljene od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Banke.
- sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice Banke kod Banke za međunarodna poravnanja (BIS) Bazel (vidjeti Napomenu 21).

28. RASPODJELA DOBITI

Raspodjela neto dobiti Banke vrši se saglasno Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Odredbama citiranog zakona definisani su kriteriji raspodjele neto dobiti, po kojima Banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet Bosne i Hercegovine, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2018. godini iznosio je 4,84% (2017.: 5,64%). Saglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za finansijsku 2018. godinu u iznosu od 8.431 hiljade KM je alociran u generalne rezerve (zadržanu dobit) Banke (2017: 60% neto dobiti za finansijsku 2017. godinu u iznosu od 7.311 hiljade KM je bilo raspoređeno državnom budžetu, a 40%, odnosno iznos od 4.874 hiljade KM je bio usmjeren u generalne rezerve (zadržanu dobit) Banke).

2018.

Prije raspodjele dobiti

(u hiljadama KM)

Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	531.289
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,84%

Raspodjela dobiti

(u hiljadama KM)

Neto dobit prije raspodjele	8.431
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	8.431

Nakon raspodjele dobiti

(u hiljadama KM)

Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,91%

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

28. RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

2017.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	9.977.133
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	562.892
	5,64%

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u hiljadama KM)
Raspodjela dobiti u državni budžet	12.185
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	7.311

Nakon raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	9.977.133
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	567.766

29. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Devizni depoziti po viđenju	795.539	671.583
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	605.552	1.151.332
Strana valuta u gotovini	274.099	236.402
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	2.236	1.531
Žiro računi	553	436
Ukupno	1.677.979	2.061.284
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(1.619)	-
UKUPNO	1.676.360	2.061.284

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dati u nastavku:

U hiljadama KM	2018.
Na dan 1. januar - iskazano	-
Efekti očekivanih kreditnih gubitaka na novac i novčane ekvivalente po MSFI 9	1.283
Na dan 1. januar - prepravljeno	1.283
Devizni depoziti po viđenju	(92)
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	428
Strana valuta u gotovini	-
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	-
Žiro računi	-
Na dan 31. decembar	1.619

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

30. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine definisano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz kupovinu konvertibilne strane valute uz puno pokriće u neto deviznim rezervama.

Član 31. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Bruto devizne rezerve	11.623.218	10.556.624
Strana valuta u gotovini	274.099	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-
Monetarno zlato	209.996	203.908
Specijalna prava vučenja u Međunarodnom monetarnom fondu	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	-	1.214.062
Obaveze prema nerezidentima	1.812	1.649
Neto devizne rezerve (bruto devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	11.621.406	10.554.975
Monetarna pasiva	10.983.271	9.977.133
Gotov novac u opticaju	4.750.614	4.319.360
Depoziti banaka	5.523.290	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	624.708
NETO STRANA AKTIVA (neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	638.135	577.842

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara BiH, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim licima. Pored toga, Banka smatra da ima direktni odnos povezane osobe sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima porodica članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih porodica.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u slijedećim tabelama:

U hiljadama KM

2018.	Izloženost	Pasiva	Prihodi	Rashodi
Država	-	505.897	-	-
Državne institucije				
Uprava za indirektno oporezivanje	-	45.635	-	-
Bosne i Hercegovine	-	90.975	-	-
Agencija za osiguranje depozita				
Bosne i Hercegovine	-	642.507	-	-
UKUPNO	-	642.507	-	-

U hiljadama KM

2017.	Izloženost	Pasiva	Prihodi	Rashodi
Država	-	492.837	-	-
Državne institucije				
Uprava za indirektno oporezivanje	-	10.146	-	-
Bosne i Hercegovine	-	45.879	-	-
Agencija za osiguranje depozita				
Bosne i Hercegovine	-	548.862	-	-
UKUPNO	-	548.862	-	-

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u 2018. godini iznosile su 964 hiljade KM, od čega se 590 hiljada KM odnosilo na plate i ostale naknade, a 374 hiljade KM na poreze i doprinose (u 2017. godini ukupan iznos od 991 hiljade KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 626 hiljada KM, a 365 hiljada KM na poreze i doprinose).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijski instrumenti koji predstavljaju izloženost Banke finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS banke),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički vrijednosni papiri,
- Monetarno zlato,
- Vlasnički vrijednosni papiri i
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

32.1. Kreditni rizik

Primjenjivo u oba perioda

Kreditni rizik predstavlja rizik nastanka finansijskog gubitka za Banku ukoliko ugovorna strana vezano za finansijski instrument ne ispuni svoje ugovorne obaveze i proizlazi uglavnom iz ulaganja u depozite u drugim bankama i ulaganja u vrijednosne papire (devizne rezerve). Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se putem odabira ugovornih strana visokog kreditnog rejtinga, dodijeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija, ograničenjem roka, kontrolisanjem obima i dinamike investiranja.

Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's). Kreditni rejtinzi se prate na dnevnoj osnovi.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (vidjeti Napomenu 34).

U primjeni od 1. januara 2018. godine

Primjena MSFI 9 od 1. januara 2018. godine je uticala na način procjene kreditnog rizika Banke. Banka je u proces upravljanja kreditnim rizikom inkorporirala zahtjev za izračunom očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu na koju se odnosi primjena MSFI 9. Finansijska imovina Banke za koju se vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata: depozite kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u, dužničke vrijednosne papire, potraživanja od domaćih banaka, kredite zaposlenim i ostala potraživanja.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Prilikom procjene kreditnog rizika druge ugovorne strane Banka koristi kompozitni kreditni rejting kao kriterij za određivanje granice izloženosti kreditnom riziku. U nedostatku kreditnog rejtinga, Banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

MSFI 9 propisuje model umanjenja vrijednosti finansijske imovine koji se odvija u tri faze na temelju promjena nivoa kreditnog rizika od početnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Prilikom početnog priznavanja sva finansijska imovina za koju je ocijenjeno da se mora vršiti umanjenje vrijednosti, prema MSFI 9, alocirana je u Fazu 1.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na početno priznavanje, finansijska imovina prelazi u Fazu 2.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

3. Faza 3 raspodjeli izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status defaulta, finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Za finansijske instrumente koji se nalaze u Fazi 1, izračunavaju se 12-mjesečni očekivani kreditni gubici. Za finansijske instrumente koji se nalaze u Fazi 2 ili Fazi 3, izračunavaju se cjeloživotni očekivani kreditni gubici.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da se kreditni rizik finansijskog instrumenta nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog izlaganja kreditnom riziku, ako se utvrdi da je taj instrument niskog kreditnog rizika na datum izvještavanja. Banka smatra da izloženosti, odnosno finansijski instrumenti, imaju nizak kreditni rizik ako je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga dužnika AA minus (AA-) ili bolji, odnosno ako procjenjuje da nerejtingovani dužnik ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Kriterij za transfer izloženosti u Fazu 2 je smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum početnog priznavanja i/ili smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Ako se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznate (kupljene) u različitim periodima, a koje su u različitim periodima imale različite kompozitne rejtinge, konzervativnim pristupom relevantnim se uzima izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificuju u Fazu 2.

Banka za individualne finansijske instrumente na osnovu svoje analize može odrediti alokaciju finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3.

Izloženost se može vratiti iz Faze 2 u Fazu 1 ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do transfera u Fazu 2 i to minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterijuma, vrijede i prepostavke prema kojima ako plaćanje kasni 30 dana, finansijski instrument prelazi u Fazu 2 (eng. Underperforming), odnosno ako plaćanje kasni 90 dana onda prelazi u Fazu 3 (eng. Nonperforming), te se u ovim slučajevima smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (eng. Default)

Kriteriji za status neispunjavanja obaveza su objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- kršenje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije,
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (eng. ECL) se vrši ili na 12-mjesečnoj ili na cijeloživotnoj osnovi u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga instrumenta, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja finansijske imovine ili u zavisnosti od toga da li se smatra da je finansijska imovina kreditno umanjena. Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjerenja obaveza (eng. PD - Probability of default), gubitka u slučaju neispunjerenja obaveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definišu kako slijedi:

- Vjerovatnoća neispunjerenja obaveza (PD) predstavlja procjenu vjerovatnoće da emitent neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga. Vrši se obračun 12-mjesečnih i cijeloživotnih vrijednosti PD-a. Kalkulacija vjerovatnoće defaulta u 2018. godini zasniva se na tržišnim cijenama CDS ugovora ili na osnovu ekspertske procjene.
- Gubitak u slučaju neispunjerenja obaveza (LGD) predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koji se u slučaju defaulta neće moći naplatiti. Za LGD se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine (CRR).
- Izloženost (EAD) predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijskog instrumenta, odnosno knjigovodstveno stanje na dan početnog priznavanja odnosno na datum izvještavanja.

Za ocjenu umanjenja vrijednosti, prema MSFI 9, koriste se individualni i kolektivni pristup.

U skladu sa MSFI 9, Banka izračunava očekivane kreditne gubitke finansijskog instrumenta na način koji odražava objektivni i vjerovatnoćom ponderisani iznos koji se određuje evaluacijom niza mogućih ishoda/scenarija. Iz tog razloga, za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti Banka koristi ocjenu kroz tri različita scenarija.

Pri mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka Banka nije dužna odrediti svaki mogući scenario. Međutim, dužna je uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i ako je vjerovatnoća nastanka kreditnog gubitka vrlo mala.

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijskog instrumenta i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrijednost.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjerenja obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Prema zahtjevima MSFI 9, cilj umanjenja vrijednosti je prznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi (npr. vlade i komercijalne banke), kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente (izdavaoce) koje ima u portfoliju, i to na način da inkorporira predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje.

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku

U primjeni od 1. januara 2018. godine

Klase finansijskih instrumenta po kojima je Banka najviše izložena kreditnom riziku su depoziti kod inostranih banaka i dužnički instrumenti koji se mjeru po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu u 2018. godini:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Na dan 1. januar	4.290	-	-	4.290
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	22.423	-	-	22.423
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(13.841)	-	-	(13.841)
Smanjenja zbog dospjelih instrumenata	(1.281)	-	-	(1.281)
<i>Neto povećanje tokom godine</i>	<i>7.301</i>	-	-	<i>7.301</i>
Smanjenja zbog prodatih instrumenata	(2.598)	-	-	(2.598)
Na dan 31. decembar	8.993	-	-	8.993
2. Depoziti kod inostranih banaka				
Na dan 1. januar	1.635	-	-	1.635
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	10.165	-	-	10.165
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(5.202)	-	-	(5.202)
Smanjenja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(4.063)	-	-	(4.063)
Na dan 31. decembar	2.535	-	-	2.535
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u				
Na dan 1. januar	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	3	-	-	3
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(3)	-	-	(3)
Na dan 31. decembar	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina				
Na dan 1. januar	30	-	600	630
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	39	-	-	39
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(64)	-	-	(64)
Na dan 31. decembar	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	5.955	-	600	6.555
Ukupno zaključno stanje na dan 31. decembar	11.533	-	600	12.133

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Neto povećanje ispravke vrijednosti za depozite kod inostranih banaka u iznosu od 900 hiljada KM proizlazi iz (Napomena 16):

- neto povećanja depozita u toku godine u iznosu od 215.333 hiljada KM jer je početno stanje bruto knjigovodstvene vrijednosti depozita kod inostranih banaka na dan 1. januar 2018. godine iznosilo 2.698.650 hiljada KM, a zaključno stanje depozita kod inostranih banaka na dan 31. decembar 2018. godine 2.913.983 hiljada KM,
- povećanja vjerovatnoća defaulta depozita kod inostranih banaka (prosječna vjerovatnoća defaulta porasla je sa 0,13% na dan 1. januar na 0,19% na dan 31. decembar).

Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne rizike po osnovu dužničkih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u iznosu od 4.703 hiljade KM proizlazi iz (Napomena 16):

- povećanja kao rezultat neto kupovina dužničkih vrijednosnih papira u toku godine u iznosu od 3.113.090 hiljada KM
- smanjenja kao rezultat dospijeća vrijednosnih papira, uključujući dospijeća kupona u iznosu od 2.383.839 hiljada KM,
- povećanja kao rezultat povećanja vjerovatnoća defaulta dužničkih instrumenata (prosječna vjerovatnoća defaulta porasla je sa 0,13 % na dan 1. januar na 0,24% na dan 31. decembar).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK).

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji su predmet umanjenja

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju.

U hiljadama KM	2018.			2017.	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Ukupno
Klase finansijskih instrumenata					
Strana valuta u gotovini					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	274.099	-	-	274.099	236.402
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	274.099	-	-	274.099	236.402
Depoziti kod inostranih banaka					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.913.983	-	-	2.913.983	2.698.650
Ispravka vrijednosti	(2.535)	-	-	(2.535)	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.911.448	-	-	2.911.448	2.698.650
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	6.202.071
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.225.439	-	-	8.225.439	-
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(8.993)	-	-	(8.993)	-
Knjigovodstvena vrijednost	8.225.439	-	-	8.225.439	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.236	-	-	2.236	1.531
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.236	-	-	2.236	1.531
Ulaganja koja se drže do dospijeća	-	-	-	-	1.214.062
Ostala finansijska imovina					
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.693	-	600	3.293	3.328
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(600)	(605)	(600)
Knjigovodstvena vrijednost	2.688	-	-	2.688	2.728

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

Kako je objašnjeno u Napomeni 16, rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju njihovu bruto knjigovodstvenu vrijednost i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjenja

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	209.996	203.908
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	237.809	231.721

Banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 hiljada KM (Na dan 31. decembar 2017. godine Banka je imala dospjelo, a nenaplaćeno potraživanje u iznosu od 25 hiljada KM, koje je naplaćeno početkom 2018. godine i umanjenu imovinu u iznosu od 600 hiljada KM).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika

Ukupni depoziti kod inostranih banaka sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine iznose 2.911.448 hiljada KM (2017.: 2.698.650 hiljada KM). Najveći iznos tih sredstava investiran je u jednu inostranu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke (u 2017. godini u jednu inostranu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Banke:

31. decembar 2018.			31. decembar 2017.		
Rejting banke	u hiljadama KM	u % ukupnih depozita	Rejting banke	u hiljadama KM	u % ukupnih depozita
AAA	1.457.746	50,07%	AAA	993.508	36,81%

Primjenjivo u oba perioda

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeća tabela predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Banke na dan 31. decembar 2018. godine:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inostranih banaka	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dubit	Monetarno zlatu	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	2.414.436	2.072.757	-	-	-	-	4.487.193
AA+	-	-	1.464.686	-	-	-	-	1.464.686
AA	-	78.140	2.211.257	-	-	-	-	2.289.397
AA-	-	-	1.083.041	-	-	-	-	1.083.041
A+	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	408.951	-	-	-	-	-	408.951
A-	-	-	844.614	-	-	-	-	844.614
II ¹	-	1.000	-	209.996	2.236	-	27.813	241.045
BBB+	-	8.921	-	-	-	-	-	8.921
BBB	-	-	549.084	-	-	-	-	549.084
Bez rejtinga	274.099	-	-	-	-	2.688	-	276.787
UKUPNO	274.099	2.911.448	8.225.439	209.996	2.236	2.688	27.813	11.653.719

¹ Međunarodne institucije

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Sljedeća tabela predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Banke na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama KM

31. decembar 2017.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Monetarno zlato	Ulaganja koja se drže do dospijeća	Ostala ulaganja	Ostala finansijska imovina	Ukupno
AAA	-	1.715.536	-	1.297.302	-	40.402	-	-	3.053.240
AA+	-	-	-	986.396	-	341.964	-	-	1.328.360
AA	-	78.137	-	1.654.622	-	411.431	-	-	2.144.190
AA-	-	97.662	-	976.652	-	203.629	-	-	1.277.943
A+	-	-	-	5.964	-	-	-	-	5.964
A	-	566.831	-	-	-	-	-	-	566.831
A-	-	238.946	-	-	-	-	-	-	238.946
II ²	-	1.538	1.531	-	203.908	-	27.813	-	234.790
BBB+	-	-	-	728.413	-	-	-	-	728.413
BBB	-	-	-	552.722	-	216.636	-	-	769.358
Bez rejtinga	236.402	-	-	-	-	-	-	2.728	239.130
UKUPNO	236.402	2.698.650	1.531	6.202.071	203.908	1.214.062	27.813	2.728	10.587.165

² Međunarodne institucije

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.1. Kreditni rizik (nastavak)

32.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeća tabela daje informaciju o izloženosti finansijske imovine Banke kreditnom riziku po knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na 31. decembar 2018. i 2017. godine. Za potrebe ove objave, Banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.424.518	486.930		2.911.448
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	-	209.996	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	-	-	2.688	2.688
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. decembar 2018.	10.649.967	726.965	276.787	11.653.719

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	236.402	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	2.170.353	528.297	-	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	1.531	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.202.071	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	-	203.908	-	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	-	-	1.214.062
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ostala finansijska imovina	-	-	2.728	2.728
31. decembar 2017	9.586.496	761.539	239.130	10.587.165

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik

Banka prati i upravlja valutnim i kamatnim rizikom kao osnovnim tržišnim rizicima. Valutni rizik je rizik pada vrijednosti finansijskih instrumenata denominovanih u stranoj valuti uslijed promjene deviznih kurseva. Kamatni rizik je rizik pada tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Upravljanje tržišnim rizicima se vrši postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost valutnom riziku koja je prihvatljiva za Banku i prate se na dnevnoj osnovi. Cilj upravljanja tržišnim rizicima jeste kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, kako bi se optimizirao povrat.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi, od 2017. godine, Banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku metodologiju pomoću koje se procjenjuje maksimalna promjena vrijednosti deviznih rezervi uslijed promjene cijene finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva uz određeni stepen pouzdanosti za određeni vremenski period. Banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana, kao što je preporučeno standardom Bazel II.

Promjene cijena instrumenata i promjene deviznih kurseva su bazirani na istorijskim promjenama cijena i promjenama deviznih kurseva za instrumente i valute koje čine devizne rezerve na kraju mjeseca.

Na dan 31. decembar 2018. godine, izloženost deviznih rezervi kojima upravlja Banka (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM iznosi 37.739 hiljada KM (2017.: 36.836 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,32% ukupne finansijske imovine (2017.: 0,35% ukupne finansijske imovine). VaR proističe od promjene cijena instrumenata u koje su investirana sredstva deviznih rezervi, uključujući promjene eurske tržišne cijene zlata. Na dan 31. decembar 2018. godine nema oročenih depozita niti ulaganja denominovanih u neeuro valutama, tako da Banka nema izloženosti valutnom riziku (2017: valutni rizik proističe od promjene deviznih kurseva u istom periodu, na diverzifikovanoj osnovi i sa uključenim promjenama dolarske tržišne cijene zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Valutni rizik	-	9.702
Kamatni rizik	37.739	27.134
Ukupno VaR	37.739	36.836

32.2.1. Devizni rizik

Banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Ovo je rizik od promjene vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed promjena u deviznim kursevima. Izloženost deviznom riziku proizlazi iz aktivnosti vezanih za depozite i investicije.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Investicionih smjernica Banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Navedenim aktima su tačno definisani limiti držanja aktive i pasive u svakoj stranoj valuti. Najveći dio novčane aktive drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama podložnim promjenama tržišnog kursa ne smije prelaziti 50% ukupnog iznosa kapitala i rezervi Banke.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine:

31. decembar 2018.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	274.025	20	54	-	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.904.946	2.763	3.739	-	2.911.448
Dužnički instrumenti koji se mjere po fjer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.225.439	-	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	22	-	-	2.666	2.688
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	11.614.438	2.783	6.029	30.469	11.653.719
Gotov novac u opticaju	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	-	-	-	5.523.290	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	709.367	709.367
Ostale finansijske obaveze	586	13	-	2.294	2.893
Ukupno finansijske obaveze	586	13	-	10.985.565	10.986.164
NETO DEVIZNA POZICIJA	11.613.852	2.770	6.029	(10.955.096)	667.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2017.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	236.330	19	53	-	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	2.693.220	2.921	2.509	-	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	1.531	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.202.071	-	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	-	203.908	-	-	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	-	-	-	1.214.062
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ostala finansijska imovina	81	-	-	2.647	2.728
Ukupno finansijska imovina	10.345.774	206.848	4.093	30.450	10.587.165
Gotov novac u opticaju	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	-	-	-	5.033.065	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	624.708	624.708
Ostale finansijske obaveze	902	3	-	9.605	10.510
Ukupno finansijske obaveze	902	3	-	9.986.738	9.987.643
NETO DEVIZNA POZICIJA	10.344.872	206.845	4.093	(9.956.288)	599.522

Banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je konvertibilna marka vezana za EUR po kursu 1 EUR : 1,95583 KM.

32.2.2. Kamatni rizik

Izloženost Banke tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrisana u investicijskom portfoliju. Poslovanje Banke je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim periodima ili u različitim iznosima.

Banka je izložena kamatnom riziku prilikom investiranja deviznih rezervi. Banka upravlja investicijskim portfolijom sa ciljem minimiziranja kamatnog rizika. Investicije nose različite kamatne stope, zavisno od perioda investiranja, uz maksimalan rok investiranja od jedne godine za depozite i deset godina za vrijednosne papire.

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke kamatnom riziku na kraju godine.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2018.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1	Preko	Beskamatno	Ukupno
			do 3 godine	3 godine		
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	1.399.725	1.514.118	-	-	(2.395)	2.911.448
Dužnički instrumenti koji se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.879.504	6.273.816	-	-	72.119	8.225.439
Monetarno zlato	-	-	-	-	209.996	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	-	-	-	-	2.236
Ostala finansijska imovina	20	43	59	-	2.566	2.688
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	3.281.485	7.787.977	59	-	584.198	11.653.719
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	3.037.591	-	-	-	2.485.699	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	-	709.367	709.367
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	2.893	2.893
Ukupno finansijske obaveze	3.037.591	-	-	-	7.948.573	10.986.164
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	243.894	7.787.977	59	-	(7.364.375)	667.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.2. Tržišni rizik (nastavak)

32.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2017.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	236.402	236.402
Depoziti kod inostranih banaka	1.824.495	875.735	-	-	(1.580)	2.698.650
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.531	-	-	-	-	1.531
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.593.488	4.549.666	-	-	58.917	6.202.071
Monetarno zlato	-	-	-	-	203.908	203.908
Ulaganja koja se drže do dospijeća	112.767	1.093.539	-	-	7.756	1.214.062
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ostala finansijska imovina	33	79	109	15	2.492	2.728
Ukupno finansijska imovina	3.532.314	6.519.019	109	15	535.708	10.587.165
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	2.550.518	-	-	-	2.482.547	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	-	-	-	-	624.708	624.708
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	10.510	10.510
Ukupno finansijske obaveze	2.550.518	-	-	-	7.437.125	9.987.643
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	981.796	6.519.019	109	15	(6.901.417)	599.522

32.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidna imovina se definiše kao ona imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcione troškove i čija je vrijednost najблиža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost treba biti obezbijeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

32. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

32.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja.

Gotov novac u opticaju je raspoređen u period do tri mjeseca.

31. decembar 2018.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
Gotov novac u opticaju	4.750.614	-	-	-	-	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	-	-	-	-	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	-	-	-	-	709.367
Ostale finansijske obaveze	2.893	-	-	-	-	2.893
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	10.986.164	-	-	-	-	10.986.164

31. decembar 2017.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
Gotov novac u opticaju	4.319.360	-	-	-	-	4.319.360
Depoziti banaka	5.033.065	-	-	-	-	5.033.065
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	624.708	-	-	-	-	624.708
Ostale finansijske obaveze	3.199	7.311	-	-	-	10.510
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	9.980.332	7.311	-	-	-	9.987.643

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE*Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.***33. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA**

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja, kako je objašnjeno u Napomeni 2.2.

33.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjereno fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju. U 2018. godini Banka je promijenila nivo unutar hijerarhije fer vrijednosti za dužničke vrijednosne papiere i klasifikovala ih u Nivo 1 sa Nivoa 2. Ova promjena nije rezultirala dobitcima ili gubicima po osnovu transfera između nivoa.

U hiljadama KM**31. decembar 2018.**

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	209.996
UKUPNO	8.435.435	-	-	8.435.435

U hiljadama KM**31. decembar 2017.**

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	6.202.071	-	-	6.202.071
Monetarno zlato	203.908	-	-	203.908
UKUPNO	6.405.979	-	-	6.405.979

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, koje odgovaraju Nivou 1 hijerarhije na izvještajne datume.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembar 2018.

33. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

33.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.911.448	2.904.460
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	2.236
Ostala finansijska imovina	2.688	2.688
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	3.218.284	3.211.296

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze koje se mjeru po amortizovanom trošku:

Gotov novac u opticaju	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	5.512.943
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	709.367	708.038
Ostale finansijske obaveze	2.893	2.893
Ukupno	10.986.164	10.974.488

U hiljadama KM

31. decembar 2017.

Finansijska imovina

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
<i>Krediti i potraživanja</i>		
- Strana valuta u gotovini	236.402	236.402
- Depoziti kod inostranih banaka	2.698.650	2.690.797
- Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.531	1.531
<i>Ulaganja koja se drže do dospijeća</i>		
- Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.214.062	1.264.030
- Ostala finansijska imovina	2.728	2.728
<i>Ostala ulaganja</i>	27.813	27.813
Ukupno	4.181.186	4.223.301

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku:

Gotov novac u opticaju	4.319.360	4.319.360
Depoziti banaka	5.033.065	5.021.274
Depoziti Vlade i ostalih deponenata	624.708	623.244
Ostale finansijske obaveze	10.510	10.510
Ukupno	9.987.643	9.974.388

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

33. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

33.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti strane valute u gotovini, specijalnih prava vučenja u MMF-u, ostale finansijske imovine, gotovog novca u opticaju i ostalih finansijskih obaveza priznate u finansijskim izvještajima odgovoraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Na datume izvještavanja, fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se ne mjere po fer vrijednosti uključena je u kategoriju Nivo 2, a utvrđena je u skladu s opšteprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontovanog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnjim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderisani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih lica, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

Do 31. decembra 2017. godine, vlasnički vrijednosni papiri Banke u iznosu od 27.813 hiljada KM su bili klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i mjereni po trošku zbog toga što se njihova fer vrijednost nije mogla pouzdano utvrditi. Prilikom primjene MSFI 9, ovi vrijednosni papiri su određeni da se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Vlasnički instrumenti Banke ne mogu se otkupiti niti prenijeti i ne postoji aktivno tržište za njih, stoga Banka smatra da njihova knjigovodstvena vrijednost odgovara fer vrijednosti i potпадa pod Nivo 3 kategoriju na datume izvještavanja (Pogledati Napomenu 21).

34. VANBILANSNE STAVKE

Banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada Bosne i Hercegovine i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva Banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Banke.

Također, vanbilansne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Banka djeluje kao agent.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

34. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Vanbilansne stavke se sastoje od:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
U hiljadama KM		
Depoziti USAID-a	3.042	2.825
Depoziti nerezidenata	3.042	2.825
Depoziti Vijeća ministara BiH:	30.964	28.785
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije</i>	44	41
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – servisiranje vanjskog duga BiH</i>	9.227	12.977
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH – budžet institucija BiH</i>	1.543	758
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	20.150	15.009
Depoziti ostalih rezidenata:	4.048	9.922
<i>Depoziti – penzije iz Njemačke</i>	12	247
<i>Depozitni računi banaka</i>	4.036	9.675
Depoziti rezidenata	35.012	38.707
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	37.499	2.034
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	37.499	2.034
UKUPNO	75.553	43.566

Depoziti USAID-a

Na osnovu Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za finansiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za vrijednosne papire) koji glase na Banku i Agenciju za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine i asset managera. Banka za navedene račune ne obračunava kamate.

Članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u

U skladu sa sporazumima između Bosne i Hercegovine i MMF-a potpisanim u decembru 2002. godine, Banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u. Uloga Banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkop obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

34. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Banka drži SDR-ove kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Banku. Na dan 31. decembar 2018. godine specijalna prava vučenja u MMF-u uključuje obračunatu kamatu u iznosu od 4 hiljade KM (31. decembar 2017.: obračunata kamata je iznosila 2 hiljade KM).

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obaveza Banke i iskazani su u KM.

Stanje na računu kvote je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo Bosne i Hercegovine u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio Bosne i Hercegovine u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju SDR-a.

Banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije Bosne i Hercegovine u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U hiljadama KM

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Kvota	629.809	615.924
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	1.531
UKUPNO AKTIVA	632.045	617.455
MMF-ov račun br. 1	1.575	1.540
MMF-ov račun br. 2	53	53
Vrijednosni papiri	1.042.166	1.205.738
Alokacija SDR	382.080	1.898
Obračunata kamata na alokaciju SDR	685	373.656
Računi plativih troškova	1.601	447
UKUPNO PASIVA	1.428.160	1.583.332
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	796.115	965.877

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

34. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Kvota Bosne i Hercegovine u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i Bosne i Hercegovine. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

U 2018. godini Banci je doznačena druga tranša po osnovu Proširenog aranžmana (Extended Fund Facility – „EFF“) sa MMF-om u iznosu od 145.829 hiljada KM (protuvrijednost 63.413 hiljada SDR). Nakon uvećanja navedenog iznosa za refundaciju MMF-ovih naknada za obezbjeđenje sredstava i umanjeno za MMF-ovu naknadu za usluge, ukupan iznos za raspodjelu je bio 145.822 hiljade KM i raspoređen prema propisanom omjeru.

35. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Banka je odgovorna za uspostavljanje i održavanje domaćeg platnog sistema i sistema za poravnanje. Od januara 2001. godine, Banka je uspostavila dva sistema poravnjanja u cilju obezbjeđenja efikasnog poravnjanja domaćih međubankarskih platnih transakcija: sistem bruto poravnjanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring („ŽK“).

Kreditni rizik

BPRV sistem omogućava učesnicima tj. Banci i licenciranim komercijalnim bankama da vrše pojedinačna i trenutna poravnjanja platnih naloga odobravajući i zadužujući račun za poravnanje u domaćoj valuti otvoren kod Banke. Kroz ŽK sistem Banka obezbjeđuje kliring usluge koje proističu po osnovu izvršavanja platnih naloga po principu multilateralnog kliringu.

Svaki učesnik platnih sistema je dužan da prije poravnjanja platnih naloga ima obezbijeđena sredstva na računu za poravnanje otvorenom kod Banke i mora zadovoljavati određene tehničke zahtjeve.

U skladu sa ulogom Banke kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Banka ne smije na bilo koji način kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika unutar domaćeg platnog sistema i sistema za poravnanje, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme koja određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Kompjuterski sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog pojedinog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanja plaćanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

35. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK) .

Banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervna lokacija:** Banka je osim primarne lokacije za platne sisteme (BPRV, ŽK i SWIFT), na kojoj postoji redundantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne banke Republike Srpske Centralne banke Bosne i Hercegovine Banja Luka.

Uprava Banke smatra da sistem posjeduje dovoljan kapacitet za održavanje pouzdanog operativnog rada.

36. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Banka je izmijenila metodologiju obračuna vjerovatnoće neispunjena obaveza koja se od 1. januara 2019. godine zasniva na tranzicionim matricama. Banka koristi korporativne tranzicione matrice za procjenu vjerovatnoće neispunjena obaveza inostranih komercijalnih banaka, dok za izloženost prema inostranim državama (inostranim centralnim bankama i vladama) Banka koristi tranzicione matrice država. Na dan 31. decembar 2018. godine ukupan iznos rezervacija za očekivane kreditne gubitke iznosio je 12.133 hiljade KM. Promjena računovodstvene procjene rezultirala je priznavanjem smanjenja rezervacija za očekivane kreditne gubitke u ukupnom iznosu od 9.821 hiljadu KM u dobit ili gubitak u januaru 2019. godine.

Izuvez navedene objave, u periodu između 31. decembra 2018. godine i datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.